

פרשת משפטים

גיליון 132 התשע"ה

שבת שלום
ומבורך

אשכול יוסף

חידושים נפלאים ועונג שבת בפרשת השבוע

מאת הצב"י רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א מחה"ס "כרם יוסף"
ראש ישיבת הנותנידים "אור התורה" ליוני דפגרא לצעירים מצטיינים ירושלים ת"ו

בברכת רבותינו הגאונים ראשי הישיבות, רבי "פורת יוסף" הגאון רבי נושה צדקה שליט"א הגאון רבי דוד כהן שליט"א ר"י "חברון"

"ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו"

אם מותר להאכיל טריפה לקטן, למה לא נאמר בתורה: "לקטן תשליכון אותו"?

ביבמות (קיד.) נחלקו רבי פדת ורבי יוחנן גבי קטן האוכל נבילות, אם בית דין מצווין להפרישו, רבי פדת סובר שאין ב"ד מצווין להפרישו, ור' יוחנן מסופק בדבר. ומוזים כולם שאסור להאכילו בידים. ולהלכה קיימא לן שאין בית דין מצווין להפרישו, כמבואר ברמב"ם (פי"ב מהל' שבת ה"ז, פי"ז מהל' מאכלות אסורות הכ"ו, פ"ג מהל' אבל הי"ב). ולדעת כולם האיסור להאכילו בידים נאמר בכל הדברים.

אך הפרי מגדים במשבצות זהב (סי' שמ"ג סק"א) כותב בדעת הטור שרק דם ושרצים וטומאת כהן אסור להאכילו בידים, שבהם נאמרו הכתובים שדורשים מהם ביבמות (שם) לאסור להאכילו בידים, אבל שאר נבילות וטריפות מותר מהתורה להאכילו לקטן אפילו בידים, ולכן אם האכילו אינו לוקה ולא נפסל לעדות, ורק מדרבנן אסור, וכתב עוד שהט"ז חולק וסובר שגם לדעת הטור אסור בכל דבר להאכילו בידים, וכשיטת הרמב"ם.

ואכן גם הבית יוסף (סי' שמ"ג) מתחילה צידד לפרש בדעת הטור כאמור, שדוקא שלושת דברים אלו [שקצים ורמשים, דם, וטומאת כהן], אסור להכשילו לקטן בידים, אבל בשאר איסורין מותר למיסי ליה בידים. אך דחה, שאין מי שסובר כך, שהרי לא אמרו בגמרא אלא שקטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו, אבל להאכילו בידים לא. ולכן פירש בדעת הטור, שדוקא בשלושת דברים אלו צריך להפרישו אבל בשאר איסורים אין מצווים להפרישם, וסיים שכן צריך לפרש גם בדעת הנמוקי יוסף.

והנה לפי שיטה זו שמהתורה דוקא דם ושרצים וטומאת כהן נאסר להאכיל לקטן בידים, אבל שאר נבילות וטריפות מותר, קשה למה התורה אמרה לכלב תשליכון אותו, ולא נאמר להאכילו לקטן?

❧ יישוב א' ❧

האוכל נבילות וטריפות מטמטם ליבו ושכלו ונא לידי כפירה

נראה ליישב שאף אם נאמר שאין איסור מהתורה להאכיל לקטן נבילות וטריפות, מכל מקום אין רצון התורה שנאכיל לקטן מאכלות אסורות, נבילות וטריפות, לפי שהם מטמטמים ליבו של האדם, ועיין בהקדמה לכרם יוסף גיטין בשם הקובץ הערות הגאון רבי אלחנן סרמון זצ"ל שהגם שכל הבריאה כולה מעידה בתכלית על בורא העולם שבראה, וקשה היאך מצינו כופרים בה' ובתורתו, אלא ודאי שעל ידי שאוכלין נבילות וטריפות ומטמטמין שכלם, לכן באין לידי כפירה, וממילא מיושב שלכן לא אמרה תורה לקטן תשליכון אותו.

תנא דבי רבי ישמעאל: "ורפא ירפא" - מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, [ברכות ס.].

לפי שניתן רשות לרופא לרפאות למה נאמר בגמ' (קידושין פב.) טוב שכרופאים לגיהנם?

הדבר תמוה ביותר על מה ולמה דרשו את טוב שכרופאים לגנות, ועוד לגיהנם, הלא כמה מרגיש האדם חיוב הכרת הטוב והערכה רבה עד עין קץ לרופא, ובפרט אם הוא טוב שכרופאים שמסיר ממנו כל מחלה וכל חולי, צא וראה כמה גדולי ישראל זצוקל"ה הרעיפו אהבה וחובה כלפי רופאיהם, רבינו הגדול מאור הדורות רבינו עובדיה יוסף זצוקל"ה היה מקדיש קטע מיוחד בכל הקדמה לאחד מספריו בו הוא מביע את תודתו והערכתו כלפי רופאו, הקדשה חמה לצד דברי תודה לרעייתו ולבני ביתו, על מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל מסופר שבצאתו מבית החולים בטרם עלה על רכבו פנה לאחות שטיפלה בו במסירות, ושיכנעה לבל תמשך לעשן כי הדבר מזיק לבריאותה ועל אחת כמה וכמה כאשר כל הבאים בקרבתה לומדים ממנה דבר זה, שאלוהו תלמידיו, רבי, מה ראת לשכנעה שלא תעשן סיגריות? נענה ראש הישיבה ואמר רציית לה הכיר לה טובה לבריאותה באותה מידה שהיא הטיבה עימי לבריאותי, ובפרט שעל ידי זה תמנע מריבוי חילול שבת. מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שכל מילותיו היו שקולות בפלס, אחרי שעבר את ניתוחו הידוע ביקש לדעת הייך אומרים באנגלית "תודה רבה" כדי להודות לרופאו, - אם כן, למה מצינו שגיננו חז"ל כל כך את הרופאים?

ועוד היא מצינו אף לחכמים והראשונים שהיו מטובי הרופאים, האמרה שמואל (ב"מ פה: ק"ג: שבת קח.) ואבא אומנא (תענית כא:), הרמב"ם, הרמב"ן, הספורנו, בעל השלטי גיבורים ועוד, כמובא בספר אוצר פלאות התורה בפרשת.

ואכן מצינו הרבה פירושים בזה, יש אומרים שלפי שאינו ירא מן החולי ומאכלו מאכל בריאים אינו משבר לבו למקום, ופעמים שהורג נפשות ויש בידו לרפאות העני ואינו מרפא, עיין רש"י שם, ותוספות י"ט. וכפי שאנו רואים בחוש דבורנו שהרופאים הכיירים על דרך רוב מוחץ, אינם נמלאים לרפאות אלא כן יתנו להם סל מלא דינרים, ואף שובתים פעמים רבים ממלאכתם והכל בעד עוד כסף וזהב שהם מבקשים ליטול לעצמם, אף על פי שהדבר כרוך בסכנת נפשות.

והמאירי מפרש מפני שכמה פעמים שופך דמים מפני היאוש ושאינו משתדל כראוי במלאכת רפואתו או שאינו יודע לפעמים סבת החולי ודרך רפואתו ועושה עצמו בקי. וכיוצא בזה פירש המהרש"א שמחזיק עצמו לטוב ולמומחה בשכרופאים שאין כמותו וסומך ביותר על המחאתו מתוך גאונו ולפעמים הוא טועה בטבע זה החולה וממית את החולה ברפואותיו בדבר שמויק לחולה זה אבל יש לו לישא וליתן עם שאר הרופאים כיון שהוא סכנת נפשות. ויודע על כמה גדולי ישראל, ששמעם יצא למרחקים, שבבואם לבית החולים עשו בהם הרופאים כל מיני דברים שונים ומשונים, הריקו תרופות למכביר ועשו טיפולים שלא הועילו ורק הזיקו, והכל מתוך גאוונם להראות גדולתם, וסוף דבר שנפטר אותם הגדולים, כפי שמענו מקרוב משאר בשרו של אחד הגדולים שנפטר לאחרונה, ובכל העולם שמעו את שמעו, וכמובן שהכל היה בהשגחת עליון.

והגאון הבעל מחנה חיים זצ"ל בספרו קול סופר מבאר כי טוב שכרופאים הוא, מפני שחקר והיה מנסה הרבה במה חולאים שחפץ לנסות ועל ידי שמתו רבים תחת ידו וראה שסם זה אינו מועיל, וגם סם זה אינו מועיל, בא עד התכלית מה שמועיל, אם כן דם הרבה שפך עד שנעשה טוב שכרופאים, לכן הוא לגיהנם.

ומצינו בזה עוד הרבה פירושים, בדרך הפשט ובדרך הדרש, אך בס"ד עלה בדעתי פשט נפלא המתאים לתקופתנו בו אנו מותקפים מבית ומוחוץ אודות מה שתהילות השליט רבבות אלפי ישראל חורדים לדבר ה' ממיתים עצמם באהלה של תורה, לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה, ואינם עוסקים למלאכתם ולפריסתם, עושים תורתם עיקר ומלאכתם טפל, ואולם רוחות רזות מנשבות לזרות חול לבינו שמה מוטב יהיה אם נצא לעבוד לפרנסתנו לעסוק במלכה, שמה מוטב יותר שנזדווג לאחינו היקרים ונצא ללמוד את מלאכת הרפואה, נשתלב בין אותם אלפי רופאים ורופאות, אחים ואחיות יקרים ומתוקים, נצא לאחינו שבשדות ונביא לפניהם בשרה של ממש, עם רפואה והצלה, הצולה וכל מה שמשמטע מכך, והכל מתוך כוונה להושיע ולהציל את העם, על זה באו חז"ל והכריזו קבל עם ועדה "טוב שכרופאים לגיהנם" מי שמכשיר עצמו להיות הרופא הטוב ביותר, ובשביל זה נדרש למסור כל כולו ללימוד והתמחות במלאכת הרפואה, ומפני זה אינו עוסק בתורה ובמצוות, כי לא יוכל גם לעסוק בתורה ובמצוות וגם להיות הטוב שכרופאים, שכידוע מי שמתעסק בכמה דברים אינו מתמחה בהם עד תום, אלא אם כן מוסר נפשו וכל כוחו להיות בקי בדבר אחד, כמאמר החכם "מעולם לא ניצחני אלא בעל מלאכה אחת", על רופא טוב שכזה אמרו חז"ל לגיהנם, כי סבור שרק על ידי שעוסק ברפואה יציל עמו משחת ולא נתן אל ליבו דברי חז"ל שהתורה היא אגוני מגנא ואצולו מצללא, וממילא אם היה בקי גם במלאכת הרפואה וגם בתורה שהיה מוסר נפשו עליה, ואף בעת שהיה מתעסק ברפואה היה נותן ליבו ומוחו בתורה, אזי היו תרופותיו וטיפוליו מעועלים יותר ויותר, כאבן ביד היוצר, וכחכמי ישראל שאף החיו מתים, ועל אחת כמה וכמה מי שמוסר את נפשו על התורה, ומקדיש את כל כוחותיו וזמנו רק לתורה על אחת כמה וכמה שהוא אשר מביאה רפואה לעולם, שלא בלבד שמרפא הוא את החולים, אלא שגם להסיר ולסלק כל חולי וכל מחלה מעל עמו ישראל, וכזה היה הנשר הגדול רבינו הרמב"ם שאף שהתעסק במלאכת הרפואה, לא סרה דעתו וליבו מאת הש"ת, מחשבותיו ורעיניו כאפקיי מים על התלמוד והפוסקים, עד שעלה בידו לחבר את החיבור הגדול מאז מעמד הר סיני, שלא הניח פינה חזוית ואף לא הלכה אחת שלא ביררה עד שהעלה דבר ברור במשנה התורה אשר לו. ללמדך כי התורה היא התרפה המופלאה לכל המלחות!!!

יישוב ג'

נצטונו ליתן טריפות לכלבים בשכר שלא נבחו ביציאת מצרים

ע"ל על פי מה ששינו במדרשים (ילקוט רמז קפ"ז, מכילתא בפרשתן, ועיי רש"י בפרשתן ובפסחים כב, תוספות יומא לו: ד"ה לאו דנבילה) דאין הקב"ה מקפח שכר בריאה דזכו הכלבים שנתקיים בהן לכלב תשליכון אותו, וזכו לומר שירה, מפני שלכל ישראל לא יחרוץ כלב לשונו, ועל כן נתן להם הקב"ה שכרן שיהיו כולם משליכים את הטריפות להאכילן.

ולפי זה לא קשה מידי, שאין התורה בהא להורות היתר או איסור, אלא ליתן שכר לכלבים על שלא נבחו בצאת ישראל ממצרים, ולכן נקטה דוקא לכלב תשליכון, ולא נקטה לקטן תשליכון. ובדרכי תשובה (יור"ד סי' כ"ט סק"ב) הביא שלל אחרונים שפסקו שיש חיוב להשליך את הטריפה לכלב דוקא, ודלא כהרמ"א (יור"ד סי' קי"ו), ובמנחת חינוך (מצוה ע"ג) כתב בדעת התוספות דהוי מצות עשה להשליך כל טריפה לכלב.

ויש להוסיף בזה מה שמצינו בירושלמי (תרומות מב, וע"ע ירושלמי ע"ז פ"ב ה"ג) מעשה בטבח בעיר ציפורי שהיה מאכיל את בני ישראל נבילות וטריפות, ופעם אחת שתה יין ונשתכר ועלה לראש הגג ונפל ומת והיו הכלבים מלקיים את דמו משום שנא' בתורה שטריפה משליכין לכלבים, וכיון שאותו טבח גזל את הכלבים והאכיל טריפות לבני אדם, בדין הוא שיתבעו הכלבים את שלהם.

ובעקבות דברי הירושלמי פסק בהגהות אשר"י (חולין פ"ז סי' ט"ז, הגהה ב') שהמוכר טריפות בחזקת כשרות ומת קודם שעשה תשובה, אסור להתעסק בקבורתו אף בחול, ואפילו כלבים אוכלים בשרו ולוקקים דמו, וכן נקט הרמ"א בספרו דרכי משה (יור"ד סי' ס"ד אות י"ד).

ויש לבאר ענין מתן שכר לכלבים, והלא אינם בעלי בחירה, ובגזירת עליון לא נבחו, ועכ"פ מה שייך ליתן להם שכר על מעשיהם, והרי אין שכר ועונש לבעלי חיים כמו שכתב הרמב"ם במורה נבוכים (ח"ג פי"ז)?

ויש ליישב שאין הציווי בא מדין נתנית שכר לכלבים, אלא מעיקר הדין של צער בעלי חיים, שכיון שנצטערו בעת יציאת ישראל ממצרים, שחסמו פיהם שלא לנבוח היפך רגילותם, לכך הקב"ה משלם שכרם, מפצה אותם בעד אותו צער, שבכל הדורות ישליכו לפנייהם הטריפות, ועל פי זה יש ליישב גם מה שנאמר (בראשית ח' א') "ויזכור אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה" ופירש רש"י זכר להם שלא השחיטו דרכם קודם לכן, ושלא שימשו בתיבה.

ומכאן מוסר השכל גדול עד כמה מחוייב אדם לפצות למי שציער, וכמו כן מכאן סעד ומזור למי שציער בעלי חיים, שתקנת שיטיב עימהם, כדרך שנצווינו ליתן טריפה לכלב בעד מה שלא נבחו בעת יציאתנו ממצרים, ושב ורפא לו.

צא ולמד ממה שכתב האור זרוע, והובא בהגהות אשר"י (ע"ז פ"ב סי' ו'), וז"ל: צריכים להזהיר את המינקת שלא תאכל נבילות וחזיר, וכל שכן שלא להאכילה דברים טמאים, וראייה מאחר, שאימו אכלה ממין ע"ז, וזה גרם לו לעת זקנותו שיצא לתרבות רעה. והביאו הים של שלמה (יבמות פרק י"ד אות ז') והוסיף: וכן כתבו המקובלים שאכילת שקצים ודומיהם, מטמטמין הלב והשכל, ועל כן נכון לכל ירא שמים להיזהר, עכ"ל. ובאור זרוע (ח"ב הל' יולדת סי' ק"ח) כתב בשם ריצב"א שאכילת דבר האסור חמור יותר מאיסור סקילה, ולכן מוטב לשחוט לחולה מסוכן בשבת ולא להאכילו נבילות וטריפות.

ומפורסמים בזה דבריו הנוראים של החת"ס בתשובה (או"ח סי' פ"ג) אודות שוטה שמוכרחים להניחו במוסד לצורך רפואתו להבריאו ולהוציאו מחוליו, ואותו מוסד נתון במדינה שמצוי בה רק נבילות וטריפות, ויהיה מוכרח לאוכלם, והשיב שאף על פי שמעיקר הדין מותר להניחו שם, אבל מכל מקום מוטב להניחו כך, שיהיה שוטה כל ימיו ואל יאכל מאכלות אסורות שמטמטם את הלב והנפש, כי מוטב שיהיה שוטה כל ימיו ואל יהא רשע שעה אחת.

וראו להביא בזה את דבריו של הפרי חדש (סי' פ"א ס"ק כ"ו): "אף על פי שקטן אוכל נבילות אין מצווין להפרישו, היינו מעיקר הדין, אבל מ"מ יפרישוהו מפני שמוזיק לו בזקנותו, שגורם לו טבע רע, וסופו לצאת לתרבות רעה, ולפי שבזמנינו זה לא נוהרים מענינים אלו רוב הבנים הם עזי פנים שבדור ואין יראת ה' נוגעת בלבם אף אם יוכיחום על פניהם לא בני קבלת מוסר נינהו".

יישוב ב'

בעניין אם יש להקדים מאכל בהמותיו לפני בניו ובנותיו הקטנים

ע"ל בדרך הפלפול על פי מה ששינו בגיטין (סב). אמר רב יהודה אמר רב אסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר (דברים י"א) "ונתתי עשב בשדך לבהמתך", והדר "ואכלת ושבעת". לכן גם כאן הקדים את הכלב שהוא בדרך כלל אוכל בשר, כי בדין יש להקדים אכילת בעלי חיים לאכילתו, ומכאן רמז לדין זה.

אך שוב עלה בדעתי שודאי צריך לחלק בין בניו הקטנים שהוא עצמו, דאדרבה חייב אדם להקדים מזונות בניו ובנותיו הקטנים לפני מזונות בהמותיו. דדוקא במאכל עצמו צריך להקדים את מאכל הבעלי חיים, משא"כ במאכל בניו. וכן מצאתי בספר אורח נאמן (ח"ד או"ח סי' קס"ם עמ' מ"ח) שכתב כאמור דודאי האב חייב להקדים מזונות בניו הקטנים מלהקדים מאכל בהמותיו, דזיל בתר טעמא משום צער בעלי חיים, ולא גרעו בניו ובנותיו הקטנים מבעלי חיים, [ועיין פלא יועץ ערך בעלי חיים].

וכן העלה בשו"ת אגרות משה (או"ח ב' סי' נ"ב), אלא שיצא לחלק בין אם בניו יכולין ליקח בעצמן, דבאופן זה יש להקדים בהמותיו. [ולפי דבריו אולי יש לומר דכיון דלא פסיקא ליה מילתא, לפי שדבר זה תלוי בחכמתם ובינתם של הילדים, לכן העדיפה התורה להעמיד הנבילה לכלב דוקא, ודוחק]. וכן כתב בס' פסקי תשובות (ח"ב עמ' תל"ז) בשם טהרת השלחן, שיותר להאכיל לבניו הקטנים קודם שמאכיל הבהמה מפני שעליהם לא מוטל החיוב להאכיל הבהמה, וכן כתבו עוד מפרשים, ע"ש.

דיני שמים תלוי בחכמת והשגת הקטן, ואם הוא בר דעת נענש

ע"ל בס"ד על פי מה שמצינו במסכת ברכות (לא: א"ר אלעזר, שמואל מורה הלכה פני רבו היה, שוא' (שמואל א' א' כ"ה) "וישחטו את הפר ויביאו את הנער על עלי" משום דוישחטו את הפר הביאו את הנער אל עלי, אלא אמר להן עלי קראו כהן לייטי ולשחוט, ראה אותם שמואל שהם מחפשים כהן שישחט, אמר להם למה לכם לחפש אחרי כהן שישחט, שחיטה בור כשרה, הביאו לפני עלי, אמר לו מניין לך דין זה? אמר לו וכי נאמר "ושחט הכהן"? "והקריבו הכהנים" נאמר, מקבלה ואילך מצות כהונה, מכאן לשחיטה שכשרה בור, אמר לו טוב אמרת, מיהו מורה אתה הלכה בפני רבך, וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. באה חנה וצווחה לפניו, אמר לה עלי, הניחי לי אותו והענישו ואבקש עליך רחמים שתזכי לבן גדול ממנו, אמרה לו "אל הנער הזה התפללת".

וצ"ע שהרי שמואל היה קטן בן ב' שנים, ולא היה בן עונשין כלל? ותירצו המפרשים דמכל מקום דיני שמים הכל תלוי לפי חכמתו והשגתו של האדם, ואם הוא קטן בשנים, נענש על מעשיו אם יש לו דעת.

וכן כתבו בעלי התוספות במושב זקנים (וישב, ל"ח ז'), הקשה ר"י החסיד למה נענשו ער ואונן, והלא לא היו בני עונשין, ואין ב"ד של מעלה מענישין בפחות מבן עשרים שנה, ויש לומר שכך הוא דיני שמים, שאין דנים את האדם אלא לפי חכמתו, ואם חכמתו הקטן כשל בן עשרים, נענש. וראיה לזה משמואל שרצה עלי להענישו מפני שהורה הלכה בפניו, אף על פי שלא היה אלא בן שנתיים, וכך יש לומר גבי ער ואונן.

ובספר יקרא דשכבי (דרוש ס"ד דקל"ט ע"ב) כתב בשם הרשב"ץ בס' אוהב משפט שהאדם נידון בידי שמים מיום עומדו על דעתו, ולרוב בני האדם הוי מגיל י"ג שנה ומעלה, ויש אפי' בפחות מזה.

ועל פי זה יש ליישב מה שמצינו שכפה רפרם את רב אשי לשלם מה ששרף שטר של חבירו בילדותו, כמבואר בגמרא בבא קמא (צח:): וברש"י שם. ומקשים העולם היאך רפרם כפה את רב אשי לשלם מה שהזיק בקטנותו, והלא קטן שהזיק פטור מלשלם, והארכתי בזה בחיבורי כרם יוסף בבא קמא (עמ' תשס"ה והלאה), ברם לאור האמור יש לומר שרפרם היה סבור שהיה על רב אשי חיוב דיני שמים כבר מקטנותו, כיון שהיה חריף ובר דעת כבר מקטנותו, לכן כפהו שישלם, ואפשר שרב אשי היה סבור בענותנותו שלא היה כך כך חריף בקטנותו להיחשב בר חיובא, ולכך הוצרך רפרם לכפותו, ודו"ק כי זה נפלא.

לאור האמור מיושב הטעם שלא אמרה התורה להשליך הטריפה לקטן, אף לדעת הפרי מגדים שזה מותר, והיינו משום שיש קטנים שהם בעלי חכמה ותבונה רבה ונענשים אף בקטנותם, ונראה שגם מאכלות אסורות בדין שלא יאכלו, שכיון שנוהג בהם דין מורה הוראה בפני רבו, כך ודאי גם נוהג בהם איסור מאכלות אסורות, ולכן לא יכלה התורה להורות שמותר להאכיל לקטן הטריפות בכל אופן, דיש קטנים ששורת הדין אסור להם לאוכלן.

להניח מקום לחכמים לאסור האב להאכיל בנו נבילות וטריפות

עוד עלה בדעתי לתרץ בס"ד דלמרות שאין ב"ד מצווין להפריש קטן אוכל נבילות, מכל מקום אביו מצווה על זה מדרבנן וכמו שכתב רבינו הרמב"ם (פרק י"ז מהל' מאכלות אסורות הלכה כ"ח): ואף על פי שאין בית דין מצווין להפריש את הקטן, מצוה על אביו לגעור בו ולהפרישו כדי לחנכו בקדושה שנאמר "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", עכ"ל. והביאו הבית יוסף (סי' שמ"ג), אך כתב שמדברי התוספות במסכת שבת (קכא. ד"ה ש"מ) והרשב"א ביבמות (קיד. ד"ה ר' יוחנן) נראה שאינם מחלקים בין ב"ד לאביו. ובשו"ע (שם סעיף א') פסק כדברי הרמב"ם שעכ"פ אביו מצווה לגעור בו ולהפרישו.

והנה ידוע הכלל שכל דבר שמפורש התיירו בתורה אין בכחם של חכמים לאוסרו, כמבואר בראשונים, והארכתי בזה בחיבורי שיעורי כרם יוסף קידושין (יב: עמ' ר"ז והלאה), ע"ש וקחנו לכאן. וממילא אם היה כתוב בתורה לקטן תשליכון אותו, היה מוכח מזה להדיא שמותר לאב להאכיל לבנו נבילות וטריפות ולא היו חכמים מעמידים בזה דבריהם לאסור להאכיל קטן נבילות וטריפות כדי לחנכו, לכך תוה"ק הניחה מקום לחכמים להתגדר בו.

מסכת "מגילה" לומדים עם הספר "כרם יוסף"

הגאון אבני נזר העיד שגדולי ישראל נהגו בכל יום מימי השנה ללמוד מסכת מגילה, ומקיים בזה "זכור את אשר עשה לך עמלק", כמבואר בספר "כרם יוסף" מגילה (דף ג. בהערה) ושכ"כ הר"ש משאנץ, [ובהקדמה לכרם יוסף הביא לזה ראיה מהירוש' ומהתוספתא]. ובספר דברי חנה כתב ששמע מזקיני הרב הקדוש משינווא זצ"ל שלימוד מסכת מגילה בכל השנה הוא סגולה ליראת שמים. [וע"ש בכרם יוסף הטעם לזה]. ומנהג אלפי נקיי הדעת שבישראל לפאר את סעודת הפורים עם סיום מסכת מגילה! ושם בכרם יוסף הביא שמנהג רבנו החתם סופר זצ"ל היה שבכל שנה ללמוד במסכת מגילה מר"ח אדר ועד ימי הפורים בדף כ"א ע"ב בגמרא מאי מברך, ומשם היה לומד ביום פורים עצמו, ובכל שנה היה מחדש באותה סוגיא איזה חידוש, ואח"כ היה מסיים המסכת עד ר"ח ניסן.

לשאלת רבים הננו להבהיר

כי הספר "כרם יוסף" מגילה – אזל!!!

ניתן לעיין וללמוד בספר בהיכלי הישיבות

בהמ"ד ואוצה"ס ברחבי הארץ, ובמאגר "אוצר החכמה"

"וישכלו ספרים ביד הרעים בכל מדינות המלך"

✿ לרגל ימי הפורים הבעל"ט ניתן יהיה להשיג את הספר החדש ✿

שיעורי "כרם יוסף" קידושין

חידושים מתוקים, ביאורי סוגיות, ופנינים יקרים. היקף עצום ונפלא! 500 עמודים!

👉 על כל קושיית תוספות או מפרשים תירוצים רבים

סגולה להצלחה לרמי"ם במסירת השיעורים ולתלמידים במבחנים לשיבות!

מחיר מיוחד לרגל ימי הפורים: **25 ₪ בלבד!** (המבצע עד פורים בלבד)

👉 **המתנה האידיאלית למשלוחי המנות!!!**

המבצע במקומות דלהלן, בלבד: **י-ם: "ספר הספרים" צומת בר אילן, "יפה נוף" צומת בר אילן,**

בני ברק: משפי שבתאי, ר' עקיבא 44 פינת הרב קוק, (מעל סלקום), 03-5796146 (7 באינטרקום)

ביתר: משי סימן טוב, בן זכאי 7 - 02-5808831 **קרית ספר:** משפי שחמורוב מסילת יוסף 4 ק"ג, 052-7606856

אשדוד: משפי כהן רובע ג' רח' האדמו"ר מבעלז 5/25, 052-7191877 **טבריה:** צרכנית הרמב"ם, טבור הארץ 26.

👉 לבירורים והזמנות:

054-84-60007/8 או 02-5373570

מתוך הסכמתו הנלהבת של מורנו הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת "הברון"

"ספר גדול זה מקיף כל סוגיא לכל פרטיה בעומק העיון והיקף רב, דברי

תורה ערבים ושמחים המאירים כל סוגיא וכודאי יהיה לתועלת מרובה"